

PROGRAM

WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

przeznaczony do realizacji w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych
im. Józefa Pankiewicza w Katowicach

rok szkolny 2025/2026

SPIS TREŚCI

1. Podstawa prawna.
2. Preambuła.
3. Wstęp do Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.
4. Wizja szkoły.
5. Misja szkoły.
6. Zasoby szkoły i analiza środowiska wychowawczego.
7. Diagnoza potrzeb i zagrożeń.
8. Czynniki chroniące i czynniki ryzyka.
9. Wnioski i rekomendacje.
10. Zadania szkoły.
11. Zadania statutowych organów szkoły.
12. Powinności wychowawców i nauczycieli.
13. Współpraca ze środowiskiem lokalnym.
14. Zasady współpracy z rodzicami.
15. Organizacja i sposoby pracy wychowawczej.
16. Organizacja i sposoby pracy profilaktycznej.
17. Sylwetka absolwenta Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych im. Józefa Pankiewicza w Katowicach.
18. Cele Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.
19. Strategia wychowawczo-profilaktyczna szkoły.
20. Ewaluacja.
21. Uchwalenie Programu Wychowawczo-Profilaktycznego szkoły.

1. PODSTAWA PRAWNA

Program wychowawczo-profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 59 im. Jana Matejki w Katowicach kieruje się celami i zasadami zawartymi w Statucie Szkoły i został opracowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo Oświatowe z późniejszymi zmianami (Dz. U. z 2018r. poz. 996, 1000 i 1290), która dookreśla rolę szkoły w procesie wychowania i kształcenia
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (DZ.U. z 2017r. poz. 356)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017r. poz. 783)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015r. poz.1249) z późniejszymi zmianami (Dz.U. z 2018r. poz.214)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r., poz.1591)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (DZ.U. z 2022r., poz.1610)
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z późniejszymi zmianami (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r. poz. 1446.)

- Ustawa z dnia 8 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. (Dz. U. 2022 poz. 1383)
- Rozporządzenie MEN z dn. 21 marca 2022r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (DZ.U. z 2022r., poz.1710)
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 487, z 2017 r. poz. 2245, 2439, z 2018 r. poz. 310, 650.)
- Konstytucji RP (art. 48, 53, 72) z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz.483 ze zm.)
- Konwencja Praw Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526)
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych
- Wytyczne MEN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych – tryb pełny stacjonarny – zbiór zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną, w tym dotyczących pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19.
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2021 r. poz. 2069, 2120, z 2022 r. poz. 64, 655, 974)
- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 5 listopada 2014 r. w sprawie ramowych statutów publicznych szkół i placówek artystycznych (Dz. U. 2014, poz. 1646)
- Rozporządzenie MEN z dnia 12 sierpnia 1999 w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz.U. 1999 Nr 67 poz. 756) z późn.zm.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. 2022, poz. 1610)
- Statut Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych im. Józefa Pankiewicza
- Rekomendacje Centrum Edukacji Artystycznej na rok szkolny 2025/26

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny obejmuje **kierunki polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2025/2026:**

1. Kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez rozwijanie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym.
2. Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej - kształtowanie postaw patriotycznych, społecznych i obywatelskich, odpowiedzialności za region i ojczyznę, dbałości o bezpieczeństwo własne i innych.
3. Promocja zdrowego trybu życia w szkole - kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych. Wspieranie aktywności fizycznej uczniów.
4. Profilaktyka przemocy rówieśniczej. Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży, wsparcie w kryzysach psychicznych.
5. Promowanie higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci. Rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli nowoczesnych technologii, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji oraz korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
6. Promocja kształcenia zawodowego w szkołach podstawowych oraz w środowisku pracodawców. Wzmocnienie roli doradztwa zawodowego.
7. Rozwijanie zainteresowania kulturą i językiem polskim wśród Polonii. Nauczanie języka polskiego w środowiskach polonijnych.
8. Wspieranie aktywności poznawczej i poczucia sprawczości ucznia poprzez promowanie oceniania kształtującego i metod aktywizujących w dydaktyce.

Rekomendacje wychowawczo-profilaktyczne CEA na rok 2025/2026

1. Poszerzanie przez nauczycieli znajomości literatury psychologicznej i pedagogicznej kształcenia artystycznego ze szczególnym uwzględnieniem wydawnictw CEA

Zgodnie z Rozporządzeniem MEN z dn. 6.09.2022 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz.U. z 2022 r. poz. 1914) zakres wymagań dotyczących wiedzy i umiejętności niezbędnych do efektywnego realizowania obowiązków nauczyciela, których spełnianie jest sprawdzane przez komisję egzaminacyjną podczas egzaminu na stopień nauczyciela mianowanego obejmuje umiejętność stosowania w pracy wiedzy z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki (par. 6 ust 4); natomiast zakres wymagań dotyczących realizowania zadań lub podejmowania działań na rzecz oświaty oraz ich efektów, których spełnianie jest sprawdzane przez komisję kwalifikacyjną w postępowaniu kwalifikacyjnym na stopień nauczyciela dyplomowanego zawiera m.in. realizację zadania polegającego na opracowaniu podręcznika lub autorskiej pracy z zakresu oświaty lub rozwoju dziecka opublikowanej w czasopiśmie branżowym lub w formie innej zwartej publikacji (par. 7 ust 4 pkt c). A zatem dla nauczycieli szkół artystycznych niezwykle istotne jest zarówno tworzenie, jak i poszerzanie wiedzy, której głównym źródłem jest specjalistyczna literatura psychologiczna i pedagogiczna kształcenia artystycznego. W ramach pomocy merytorycznej dla nauczycieli szkół muzycznych, plastycznych, baletowych, psychologów, pedagogów szkolnych, wychowawców internatów i burs szkolnictwa artystycznego, rodziców oraz starszych uczniów, specjaliści ZPP CEA opracowali wykaz wybranych polskich i zagranicznych publikacji przedmiotowych oraz czasopism z zakresu psychologicznych i pedagogicznych podstaw kształcenia artystycznego, ze szczególnym uwzględnieniem wydawnictw Centrum Edukacji Artystycznej. Wykaz publikacji znajduje się na stronie CEA w zakładce Rekomendacje wychowawczo-profilaktyczne

2. Zaangażowanie nauczycieli wszystkich specjalności w organizację pomocy psychologiczno- pedagogicznej w szkołach artystycznych

Uczniowie szkół artystycznych nie są wolni od doświadczania sytuacji trudnych, jak i nie są wolni od doświadczania różnorodnych trudności rozwojowych czy edukacyjnych. Szkoły artystyczne zobowiązane są do respektowania Rozporządzenia MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz Rozporządzenia MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie o zagrożonych niedostosowaniem społecznym. Kluczową kompetencją współczesnych nauczycieli szkół artystycznych jest poszerzanie umiejętności dydaktycznych z zakresu prowadzenia zajęć z uczniami uzdolnionymi artystycznie, ale doświadczającymi

specyficznych potrzeb rozwojowych i/lub edukacyjnych. Niezbędne jest także zaangażowanie nauczycieli wszystkich specjalności w prace związane z formułowaniem stosownej do potrzeb dokumentacji i współpracy z rodzicami uczniów. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna ma przede wszystkim ułatwić szkolne funkcjonowanie uczniom uzdolnionym artystycznie, choć z deficytami rozwojowymi. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna nie jest jednak zwolnieniem ucznia z osiągnięcia podstawowych wymagań programowych typowych dla specyfiki kształcenia artystycznego.

3. Diagnoza czynników chroniących i czynników ryzyka oraz zachowań ryzykownych wśród uczniów szkół artystycznych

Zgodnie z Rozporządzeniem MEN z dn. 18.08.2015 w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249 z późn. zm.) przeprowadzenie w każdym roku szkolnym diagnozy czynników chroniących i czynników ryzyka występujących w środowisku szkolnym, w tym zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów szkół artystycznych należy do obowiązków każdej szkoły artystycznej, zarówno z pionem ogólnokształcącym, jak i realizującej kształcenie wyłącznie artystyczne oraz każdej bursy szkolnictwa artystycznego. Diagnoza winna być zrealizowana w terminie do 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego 2024/2025 (Dz.U. z 2018 r. poz. 1014). Dopiero na podstawie uzyskanych wyników zespół ds. programu wychowawczo-profilaktycznego opracowuje plan, którego najbardziej istotną część stanowi harmonogram konkretnych działań wychowawczo-profilaktycznych do realizacji w br. szkolnym.

2. PREAMBUŁA

Wychowanie jest uczeniem postaw, rozwijaniem wrażliwości, odkrywaniem swoich zdolności, możliwości, mocnych stron i budowaniem na nich własnej tożsamości i siły. Jest też wskazaniem sposobów konstruktywnego radzenia sobie z własnymi brakami, trudnościami i negatywnymi emocjami. Stanowi zatem podstawę do budowania człowieczeństwa. W proces wychowania zaangażowane są dwie osoby: wychowawca (np. rodzic, nauczyciel, duszpasterz, sąsiad, starszy kolega/koleżanka) oraz wychowanek (dziecko/nastolatek) - pozostające w osobowej relacji (których spotkanie oparte jest na poszanowaniu godności osobowej zarówno wychowawcy, jak i wychowanka); współdziałające w osiąganiu celów wychowawczych tj. pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej – w tym m.in. emocjonalnej i intelektualnej – społecznej i aksjologicznej

(duchowej).

- dojrzałość fizyczną należy rozumieć jako prowadzenie zdrowego stylu życia,
- dojrzałość psychiczną – jako ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat,
- dojrzałość społeczną – jako konstruktywne pełnienie ról społecznych,
- dojrzałość duchową – jako posiadanie konstruktywnego systemu wartości oraz poczucia sensu życia i istnienia człowieka.

Wychowawca odpowiada za tworzenie warunków do rozwoju, zaś wychowanek za korzystanie z istniejących warunków w celu realizacji zadań rozwojowych.

Profilaktyka to odpowiednie działanie, które ma na celu zapobieganie pojawianiu się i/lub rozwojowi niekorzystnego zjawiska, w konkretnej społeczności. Jest też jednym ze sposobów reagowania na rozmaite zjawiska społeczne, które oceniane są jako szkodliwe i niepożądane. Ocena skłania do traktowania takich zjawisk w kategoriach zagrożeń i podejmowania wysiłków w celu ich eliminacji lub choćby ograniczania.

Profilaktyka to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równolegle trzy obszary działania:

- wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (czyli budowanie odporności i konstruktywnej zaradności);
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia;
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Odpowiednio do stopnia ryzyka profilaktyka prowadzona jest na kilku poziomach:

- Profilaktyka uniwersalna adresowana jest do grupy niskiego ryzyka. Są to działania kierowane do ludzi zdrowych, wspomagające prawidłowe procesy rozwoju fizycznego i psychicznego. Ma na celu promocję zdrowego stylu życia oraz opóźnienie wieku inicjacji, a przez to zmniejszenie zasięgu zachowań ryzykownych. Ważne jest więc rozwijanie różnych umiejętności życiowych, prospołecznych, które pozwolą młodym ludziom radzić sobie z wymogami życia, emocjami. Dostarczane informacje powinny być rzetelne, dostosowane do specyfiki odbiorców.

- Profilaktyka selektywna adresowana jest do grupy podwyższonego ryzyka, do osób przejawiających pierwsze objawy zaburzeń (choroby). Celem działań jest ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji, tworzenie warunków, które umożliwią wycofania się z zachowań ryzykownych.
- Profilaktyka wskazująca adresowana jest do grupy wysokiego ryzyka, do osób, u których występują już symptomy choroby (zaburzeń). Ma ona na celu przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego i degradacji społecznej oraz umożliwienie powrotu do normalnego życia w społeczeństwie. Z jednej strony przeciwdziała nawrotowi zaburzeń, z drugiej umożliwia osobom uzależnionym prowadzenie społecznie akceptowanego stylu życia.

3. WSTĘP

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły został stworzony przez zespół nauczycieli po wcześniejszym rozpoznaniu oczekiwań rodziców oraz analizie środowiska szkolnego i potrzeb uczniów. Program został zaktualizowany na podstawie wyników diagnozy i uwzględnia rekomendacje do realizacji, które zostały sformułowane w poprzednim roku szkolnym. Zawartość programu jest zgodna ze Statutem Szkoły, jej Misją i Wizją, podstawą programową kształcenia ogólnego oraz przepisami prawnymi dotyczącymi działalności dydaktycznej, wychowawczej i profilaktycznej. Uwzględnia kluczowe wartości ważne dla społeczności szkolnej, takie jak szacunek, tolerancja, rodzina, altruizm, współpraca, solidarność, patriotyzm i przyjaźń.

Podstawowym celem programu jest wspieranie wszechstronnego rozwoju uczniów: fizycznego, psychicznego (zarówno intelektualnego, jak i emocjonalnego), społecznego oraz duchowego. Kluczowym elementem działań jest dążenie do tego, aby zasady i normy wpajane uczniom zostały przez nich trwale przyswojone, tak aby w pełni je rozumieli, identyfikowali się z nimi oraz byli świadomi konsekwencji ich przestrzegania lub nieprzestrzegania.

Profilaktyka realizowana w szkole skupia się na zapobieganiu niepożądanym zachowaniom i ograniczaniu skutków tych, które już wystąpiły. Opiera się na trafnej diagnozie oraz jest dostosowana do potrzeb rozwojowych różnych grup wiekowych.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych im. Józefa Pankiewicza w Katowicach został stworzony z myślą o rzeczywistych potrzebach uczniów, rodziców, nauczycieli oraz problemach i zagrożeniach występujących w szkole i jej otoczeniu. Stanowi on podstawę pracy wychowawczej nauczycieli klasowych.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych im. Józefa Pankiewicza w Katowicach jest otwarty i może być modyfikowany w trakcie realizacji. Program ten ulega okresowej ewaluacji oraz monitorowaniu.

4. WIZJA SZKOŁY

Chcielibyśmy aby nauczanie w naszej szkole opierało się na zasadzie „twórczego partnerstwa”, kiedy wszyscy zainteresowani: nauczyciele, uczniowie, rodzice, chcą się uczyć od siebie wzajemnie, szanować nawzajem i twórczo inspirować w procesie osobistego rozwoju.

5. MISJA SZKOŁY

Będziemy pracować nad tym, aby uczeń opuszczający mury naszej szkoły był człowiekiem:

- wrażliwym na piękno otaczającego go świata, zarówno tego stworzonego przez naturę jak i przez człowieka;
- twórczym, aktywnie uczestniczącym w kreowaniu otaczającej go rzeczywistości, znajdując dla siebie płaszczyznę działania na polu sztuki bądź działań prospołecznych;
- zaradnym, potrafiącym swobodnie poruszać się we współczesnym świecie, korzystać z różnych źródeł informacji, osiągnąć techniki oraz usług instytucji takich jak urzędy, poczty, banki;
- odpowiedzialnym za podejmowane przez siebie działania (takim, który nie szkodzi swojemu zdrowiu, wywiązuje się ze swoich obowiązków podejmowanych samodzielnie bądź w grupie);
- myślącym i samodzielnym nie podzielającym utartych schematów, nie ulegającym wpływom i naciskom otoczenia, umiejącym wyrażać swoje zdanie, potrafiącym dyskutować, nastawionym na zdobywanie wiedzy i na podejmowanie mądrych kompromisów;
- tolerancyjnym - by silnie osadzony we własnej ojczyźnie, bez kompleksów otworzył się na inne kultury i umiał z nich czerpać to, co jest

wartościowe;

- patriotą – by poprzez poznawanie dokonań, twórczości własnego kraju budował poczucie patriotyzmu, dumy narodowej i tożsamości;
- współdziałającym ze środowiskiem lokalnym

6. ZASOBY SZKOŁY I ANALIZA ŚRODOWISKA WYCHOWAWCZEGO

Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych im. Józefa Pankiewicza w Katowicach jest placówką, w której kształci się 242 uczniów w 11 oddziałach.

Uczniami naszej szkoły jest także młodzież przybyła z różnych państw, głównie z Ukrainy.

Państwowe Liceum Szkół Plastycznych w Katowicach jest szkołą artystyczną średniego szczebla. Uczęszczają tu młodzi, zafascynowani sztuką ludzie, którzy pragną rozwijać swoje pasje, wyobraźnię, kreatywność i talent oraz zdobyć wykształcenie ogólne z zakresu liceum. Szkoła prowadzona jest przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Placówka prowadzi pięcioletni cykl kształcenia dla uczniów po szkole podstawowej. Oprócz przedmiotów ustalonych przez MEiN realizuje również przedmioty artystyczne takie jak: historia sztuki, podstawy projektowania, podstawy filmu i fotografii, formy użytkowe – złotnictwo, techniki graficzne, projektowanie graficzne, techniki rzeźbiarskie, rzeźba, rysunek i malarstwo, projektowanie multimedialne. Naukę kończy egzamin dyplomowy oraz maturalny. Szkoła posiada salę gimnastyczną, basen, 2 pracownie komputerowe, gabinet pedagoga i psychologa szkolnego, pracownie: rysunku i malarstwa, rzeźby, grafiki, podstaw projektowania, snycerstwa, multimedii, jubilerstwa, historii sztuki, językowe, fizyki, chemii, matematyki, bibliotekę, czytelnię, bufet.

Plan lekcji jest zgodny z zasadami higieny pracy umysłowej oraz zapewnia uczniom bezpieczeństwo na terenie szkoły. W placówce zatrudniona jest wykwalifikowana kadra nauczycieli, która wypełnia zadania edukacyjne, zawodowe, wychowawcze i opiekuńcze. Dla uczniów i ich rodziców szkoła organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną na miarę swoich możliwości, współpracuje z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz wieloma instytucjami wspierającymi szkołę. W szkole działa Rada Rodziców oraz Samorząd Uczniowski.

Wszyscy uczniowie objęci są oddziaływaniami wychowawczymi i profilaktycznymi, co w połączeniu z przyjaznym i bezpiecznym otoczeniem, daje duże poczucie bezpieczeństwa. Część młodzieży zamieszkuje daleko od szkoły, w związku z czym korzysta z internatu, gdzie otoczona jest profesjonalną opieką. Prawie wszyscy uczniowie mają szeroki dostęp do korzystania z różnych propozycji ośrodków kulturalnych

i oświatowych, dlatego czas wolny od zajęć lekcyjnych przeznaczają na rozrywkę oraz poszerzanie swojej wiedzy, umiejętności i talentów. Potrafią korzystać z różnych źródeł wiedzy, wykorzystując m.in. różnorodne narzędzia multimedialne. Wykazują zainteresowania historią sztuki, życiem kulturalnym, tradycjami regionu, mają świadomość wpływu swojego udziału na stan środowiska. Nasi uczniowie posiadają duży potencjał twórczy i ciekawość poznawczą. Są ludźmi aktywnymi, włączającymi się do działań klasy, szkoły i najbliższego otoczenia, angażują się w twórczość i szeroko rozumianą kulturę. W drodze do osiągnięcia tych celów wspierają uczniów ich rodzice i nauczyciele. Pokazują młodym ludziom, że warto ponieść wysiłek i pracować nad własnym rozwojem.

7. DIAGNOZA POTRZEB I ZAGROŻEŃ

Diagnoza potrzeb szkoły została opracowana na podstawie:

- a) ewaluacji programu wychowawczo- profilaktycznego 2024/2025,
- b) analizy mocnych i słabych stron pracy wychowawczej w poszczególnych klasach,
- c) analizy dokumentacji szkolnej prowadzonej przez pedagoga i psychologa,
- d) dokumentacji własnej prowadzonej przez wychowawców klas,
- e) obserwacji zachowań uczniów.
- f) analizy osiągnięć szkolnych
- h) informacji pozyskanych pracowników socjalnych, policji
- i) wniosków z nadzoru pedagogicznego
- j) wniosków z ankiety na temat substancji psychoaktywnych

Podczas ewaluacji skupiono się na obszarach: frekwencja i zaangażowanie, relacje rówieśnicze i wsparcie oraz dobrostan psychiczny uczniów.

Wyniki ankiety przedstawiają się następująco:

1. Świadomość i wiedza ogólna

- 100% uczniów zna pojęcie substancji psychoaktywnych.
- Główne źródła wiedzy to: Internet/social media (58), znajomi (48), filmy/telewizja (46). Szkoła (30) i rodzina (20) są mniej istotnymi źródłami.
→ Wiedza jest obecna, ale zdobywana głównie poza instytucjami formalnymi, co może oznaczać ryzyko zniekształceń i mitów.

2. Postawy wobec zażywania

- Większość (47) uważa, że to poważny problem.
- 5 osób traktuje to jako „normalne w tym wieku”, a 13 – nie ma zdania.
- Istnieje grupa uczniów z bagatelizującym podejściem lub ambiwalentnym stosunkiem.

3. Potrzeba edukacji

- 46 uczniów uważa, że powinno być więcej informacji, 35 ocenia, że w szkole jest ich za mało.
- Najbardziej preferowane formy: spotkania z osobami, które miały doświadczenia z uzależnieniami (54), filmy/warsztaty (31), rozmowy z nauczycielami/specjalistami (20).
- Uczniowie oczekują edukacji angażującej, autentycznej, opartej na doświadczeniu i interakcji.

4. Presja i dostępność

- 21 osób (ok. 33%) odczuwało presję, by spróbować, 50 uczniów miało propozycję użycia substancji.
- W otoczeniu szkolnym substancje są „czasami” (35) lub „często” (17) obecne.
- Problem jest realny i dostępność substancji w środowisku młodzieżowym nie jest marginalna.

5. Doświadczenia własne

- 34 uczniów odmówiło i nie spróbowało.
- 17 uczniów ma doświadczenie z używaniem substancji (11 – jednorazowo, 6 – wielokrotnie).
- Większość potrafi odmówić, ale istnieje grupa eksperymentująca.

6. Percepcja ryzyka

- 43 wskazuje na „bardzo wysokie” ryzyko, 23 na umiarkowane, tylko 1 na niskie.
- 52 zdecydowanie dostrzega negatywne skutki zdrowotne.
- Uczniowie mają stosunkowo wysoki poziom świadomości konsekwencji.

Oznacza to, że:

1. Uczniowie są świadomi zagrożeń, ale jednocześnie narażeni na kontakt z substancjami i presję rówieśniczą.
2. Szkoła jest ważnym, lecz nie głównym źródłem informacji – większe znaczenie mają rówieśnicy i Internet.
3. Część uczniów ma postawę bagatelizującą, co może ułatwiać inicjację w używanie.
4. Uczniowie liceum plastycznego, jako młodzi ludzie wrażliwi artystycznie, mogą być bardziej podatni na stres, emocjonalne napięcia i poszukiwanie inspiracji

Na podstawie przeprowadzonych wywiadów, obserwacji oraz analizy dokumentacji stwierdzono, że znaczna część uczniów przejawia wysoki poziom zaangażowania w działania społeczne i charytatywne, co świadczy o ich wrażliwości społecznej i postawach prospołecznych. U części uczniów zauważono trudności w zakresie organizacji i planowania czasu, co może skutkować nadmiernym obciążeniem i poczuciem zmęczenia – problem ten wydaje się wynikać raczej z nieefektywnego zarządzania obowiązkami niż z samej ilości zadań.

U kilku osób odnotowano niską frekwencję. W grupie uczniów zidentyfikowano również problemy natury emocjonalnej, takie jak obniżona odporność na stres, trudności w relacjach rówieśniczych lub rodzinnych oraz ograniczone kompetencje w zakresie radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Znaczna część młodzieży korzysta ze wsparcia psychologiczno-pedagogicznego zarówno w szkole, jak i poza nią. Rodzice wykazują wysoki poziom zaangażowania w proces wspierania swoich dzieci.

7. WNIOSKI I REKOMENDACJE.

1. **Wzmacnianie kompetencji organizacyjnych uczniów** – zaleca się prowadzenie warsztatów z zakresu planowania czasu, ustalania priorytetów oraz technik efektywnego uczenia się, aby zminimalizować zmęczenie wynikające z nieefektywnej organizacji.
2. **Kontynuacja i rozwijanie działań prospołecznych** – warto wspierać i promować inicjatywy społeczne i charytatywne podejmowane przez uczniów, wykorzystując je jako element budowania poczucia sprawczości i integracji społeczności szkolnej.
3. **Wsparcie uczniów o niskiej frekwencji** – rekomenduje się indywidualne rozmowy diagnostyczne z uczniami i ich rodzicami w celu zidentyfikowania przyczyn nieobecności oraz opracowania planu poprawy uczestnictwa w zajęciach.
4. **Rozwijanie kompetencji emocjonalnych i odporności psychicznej** – wskazane jest prowadzenie zajęć profilaktycznych i warsztatów z zakresu radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów oraz komunikacji interpersonalnej.
5. **Współpraca z rodzicami** – należy utrzymać i rozwijać zaangażowanie rodziców poprzez regularne spotkania informacyjne, konsultacje oraz włączanie ich w działania wspierające dobrostan uczniów.
6. **Wzmocnienie systemu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego** – zaleca się dalsze zapewnianie uczniom łatwego dostępu do pomocy specjalistycznej, zarówno w szkole, jak i poza nią, oraz monitorowanie efektów tej pomocy.
7. **Edukacja profilaktyczna** – należy organizować warsztaty z udziałem specjalistów (zgodnie z preferencjami uczniów), wykorzystać multimedia i formy artystyczne (filmy, performance, projekty plastyczne o tematyce uzależnień).
8. **Rozwijanie kompetencji psychospołecznych** – prowadzenie treningu asertywności, warsztatów radzenia sobie ze stresem i emocjami, budowanie poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa emocjonalnego.
9. **Wsparcie rówieśnicze** ważne jest aby, promować „liderów rówieśniczych” – młodzieżowych ambasadorów zdrowego stylu życia, tworzyć alternatywnych grupowych aktywności (np. projekty artystyczne, wyjazdy, akcje społeczne).
10. **Rola szkoły i nauczycieli** – zaleca się realizowanie treści profilaktycznych na godzinach wychowawczych, współpracę z rodzicami w zakresie profilaktyki uzależnień
11. **Profilaktyka środowiskowa** wskazane jest monitorowanie przestrzeni szkolnej (przerwy, okolice szkoły), organizowanie kampanii prowadzonych przez samych uczniów (plakaty, grafiki, filmiki – wykorzystanie talentów plastycznych).

8. CZYNNIKI CHRONIĄCE I CZYNNIKI RYZYKA.

Przez czynniki chroniące należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia lub wychowanka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka. Czynniki chroniące nie usuwają negatywnych doświadczeń lub niekorzystnych czynników z życia dorastającego człowieka, lecz pozwalają mu z lepszym skutkiem się z nimi zmagać.

Przez czynniki ryzyka należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego.

Czynniki ryzyka to wszystkie elementy (cechy, sytuacje, warunki) zwiększające prawdopodobieństwo pojawienia się niekorzystnych konsekwencji zaburzających prawidłowy rozwój.

Czynniki chroniące

- Kompetentna, zaangażowana kadra pedagogiczna, stale podnosząca swoje kwalifikacje zawodowe.
- Przyjazna atmosfera.
- Dobrze zorganizowana i prowadzona pomoc psychologiczno-pedagogiczna, w tym dbałość o odpowiedni wybór kierunku kształcenia i zawodu.
- Duża baza pomocy dydaktycznych.
- Duży procent rodziców współpracujących ze szkołą.
- Rozwijanie aktywności sportowej i zachowań prozdrowotnych.
- Stworzenie uczniom możliwości przynależności do pozytywnych grup rówieśniczych, kół zainteresowań.
- Rozwijanie zainteresowań uczniów oraz przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym.
- Zapewnianie uczniom bezpieczeństwa w trakcie zajęć organizowanych na terenie placówki, poza budynkiem szkolnym oraz w czasie wycieczek.
- Stała współpraca z placówkami oświatowymi oraz instytucjami wspierającymi realizację zadań wychowawczo-opiekuńczych szkoły.
- Różnorodność kulturalna na terenie dzielnicy.
- Okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznania własnych talentów i zdolności.
- Umiejętność pozyskiwania uczniów i ich rodziców do przedsięwzięć wychowawczych oraz profilaktycznych.
- Prospołeczne nastawienie dużej liczby uczniów, rodziców i nauczycieli.
- Świadomość wartości i potrzeb
- Wielkość, jakość i dostępność sieci wsparcia ucznia i rodziny

Czynniki ryzyka

1. Związane z funkcjonowaniem ucznia w szkole:

- niepowodzenia szkolne,
- rozprężenie w zakresie przestrzegania regulaminów szkolnych oraz norm zachowania
- problemy emocjonalne utrudniające funkcjonowanie w grupie rówieśniczej,
- brak odpowiedniej motywacji do nauki niektórych uczniów,
- deficyty rozwojowe,
- niska samoocena.

2. Związane z funkcjonowaniem środowiska rodzinnego:

- rozpad rodziny,
- konflikty rodzinne,
- braku kompetencji rodzicielskich,
- zbyt małe zaangażowanie rodziców w sprawy dzieci,
- deficyty uwagi rodzicielskiej,
- przypadki zaniedbania ze strony rodziców w postaci niedopilnowania obowiązku szkolnego w aspekcie odrabiania prac domowych i innych zadań wyznaczonych przez nauczyciela,
- korzystanie w niewłaściwy sposób z nowoczesnej technologii informacyjnej,
- zaburzony system wartości,
- niespójne i niekonsekwentne oddziaływania wychowawcze,

3. Związane z funkcjonowaniem w środowisku społecznym:

- funkcjonujące na terenie dzielnicy grupy pseudokibiców,
- łamanie norm społecznych przez niektórych mieszkańców,

- niekorzystne wzory postępowania,
- narażenie na niewłaściwe treści w cyberprzestrzeni.
-

9. ZADANIA SZKOŁY

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, ich rodziców lub opiekunów oraz nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły w celu przeciwdziałania narkomanii.

Działalność, o której mowa w ust. 1, obejmuje działania mające na celu przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, charakteryzujących się nieprzestrzeganiem przyjętych dla danego wieku zwyczajowych norm i wymagań, niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego ucznia oraz jego otoczenia społecznego.

1) Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
- fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
- aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie, patriotyzm i rodzina należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
- wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami;
- doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami, wychowankami, ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów lub wychowanków;
- wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów;
- szerzenie idei wolontariatu
- wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

2) Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach;
- uświadamianie rodzicom lub opiekunom nadrzędnej roli rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu dzieci i młodzieży;
- rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów i wychowanków;
- kształtowanie u uczniów i wychowanków umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;

- kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
- prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej;
- doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków i substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

3) Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków i substancji psychoaktywnych, skierowanych do uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- dostarczanie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków i substancji psychoaktywnych;
- udostępnianie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku doświadczania kryzysu psychicznego, używania środków i substancji psychoaktywnych;
- przekazywanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

4) Działalność profilaktyczna polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działania profilaktyczne w szkole obejmują w szczególności:

- realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych;
- przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
- kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji psychoaktywnych, przez uczniów i wychowanków, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;
- doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych.

Szkoła przy prowadzeniu działalności współpracuje z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, podmiotami realizującymi świadczenia zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, wojewódzkimi i powiatowymi stacjami sanitarno-epidemiologicznymi, Policją, Strażą Miejską, a także innymi podmiotami w szczególności przy opracowaniu diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących oraz czynników ryzyka, dotyczącej uczniów lub wychowanków, rodziców lub opiekunów, nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły.

Zasady stanowiące podstawę procesu wychowania.

Skuteczność i jakość oddziaływań wychowawczych, a także realizacja Programu wymaga przestrzegania pewnych zasad.

- członkowie społeczności szkolnej znają założenia programu i są jego współtwórcami w kolejnych etapach realizacji.
- pracownicy szkoły zgodnie realizują program podejmując współodpowiedzialność za efekty jego realizacji.
- własnym przykładem i konsekwencją wspomagają się wzajemnie w zwalczaniu problemów przyjmując za nadrzędny cel rozwój ucznia we wszystkich sferach jego osobowości.
- Spójność poszczególnych poczynań, jak i celów wychowawczych wymaga tego, by nie było między nimi sprzeczności, a także by nie wykluczały się wzajemnie.

- Akceptacja przez rodziców poszczególnych zasad i celów wychowania jest niezbędnym warunkiem ich realizacji.
- Zasady i cele wychowawcze w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych im. Józefa Pankiewicza w Katowicach oparte są na akceptacji i realizacji fundamentalnych i uniwersalnych wartościach kulturowych oraz etycznych.
- Za podstawową metodę wpajania uczniom pożądanych sposobów postępowania, uznaje się ukazywanie wartości poprzez własną postawę rodzica, nauczyciela i wychowawcy.

10. ZADANIA STATUTOWYCH ORGANÓW SZKOŁY.

RADA RODZICÓW:

- Reprezentuje interesy wychowawcze rodziców i uczniów.
- Uchwala w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Program Wychowawczo-Profilaktyczny.

RADA PEDAGOGICZNA:

- Wspomaga rodzinę w jej naturalnych prawach do wychowania poprzez dostarczanie kompetentnych informacji o przyczynach zachowania się ucznia oraz sposobach wprowadzania korekt wychowawczych.
- Ułatwia i stwarza możliwości kontaktu rodziców z poradnią i specjalistami z dziedziny medycyny i psychologii.
- Ocenia zachowania uczniów z uwzględnieniem kryteriów przyjętych w statucie szkoły.

SAMORZĄD UCZNIOWSKI:

- Uczestniczy i inicjuje imprezy oraz uroczystości szkolne.
- Decyduje w ramach kompetencji określonych w statucie o realizowanych przez szkołę zadaniach wychowawczo-profilaktycznych.
- Reprezentuje uczniów poza szkołą.

11. POWINNOŚCI WYCHOWAWCÓW I NAUCZYCIELI

Nauczyciele w swojej pracy wychowawczej, wspierając rodziców w pełnieniu obowiązków, powinni zmierzać do tego, aby:

- pomagać uczniom we wszechstronnym rozwoju,

- łączyć życzliwość ze stanowczością wymagań,
- zapewnić sprawiedliwość i równość szans,
- wspierać ducha partnerstwa,
- wdrażać do samodzielności i aktywności,
- uczyć kreatywnego myślenia,
- zapewniać bezpieczeństwo, przyjaźń i radość uczenia się,
- kształtować postawy ukierunkowane na dobro, prawdę i piękno
- uwrażliwiać na los innych istot,
- uczyć nawiązywania i podtrzymywania prawidłowych relacji rówieśniczych,
- integrować zespół klasowy i szkolny,
- tworzyć w szkole przyjazny klimat dla uczniów przybyłych z zagranicy, w szczególności z Ukrainy
- dbać i wspierać zdrowie psychiczne uczniów,
- przeciwdziałać zachowaniom ryzykownym,
- doskonalić i kształcić umiejętności rozwiązywania problemów oraz radzenia sobie z przejawami przemocy – eliminowanie zachowań agresywnych,
- wdrażać do prawidłowego pojmowania norm zachowania przyjętych przez społeczeństwo, w miejscach publicznych oraz w środowisku rodzinnym,
- dążyć do stworzenia modelu człowieka wolnego od nałogów,
- promować zdrowy styl życia poprzez zachęcanie do aktywnego spędzania czasu wolnego, kształcenie umiejętności i nawyków ruchowych,
- kształcić umiejętności zachowywania się w różnych sytuacjach,
- wzmacniać poczucie własnej wartości i tożsamości,
- uczyć świadomego decydowania o sobie i ponoszenia konsekwencji własnych decyzji,

- wyrabiać poczucie tożsamości i własnej wartości oraz wiary w siebie,
- zapoznać uczniów z zasadami funkcjonowania demokracji,
- rozwijać zainteresowania formami działalności społecznej,
- wpływać na życie szkoły i społeczności lokalnej – wychowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu szkoły,
- uczyć szacunku dla postaw innych osób, kultury dyskusji i umiejętności rozstrzygania sporów,
- uczyć szacunku dla dobra wspólnego, nauki gospodarowania dobrami społecznymi

Podstawowym zadaniem wychowawczym i opiekuńczym szkoły jest rozpoznawanie potrzeb uczniów w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego. Dlatego nauczyciele dbają o życie, zdrowie i bezpieczeństwo uczniów, wspierają ich rozwój psychofizyczny, pomagają w przezwyciężaniu trudności i niepowodzeń szkolnych.

12. WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM

Szkoła w swej działalności wychowawczo-profilaktycznej współpracuje z następującymi instytucjami:

Szkoła w swej działalności wychowawczo-profilaktycznej współpracuje z następującymi instytucjami:

- Centrum edukacji Artystycznej
- Instytucjami kultury
- Miejskie Domy Kultury, muzea, galerie sztuki
- Szkoły artystyczne w tym szkoły baletowe, Zespół Państwowych Szkół Muzycznych im. W. Kilara w Katowicach.
- Biblioteki miejskie w Katowicach i okolicy
- Okoliczne szkoły podstawowe i ponadpodstawowe oraz przedszkola

- Uniwersytety i Szkoły Wyższe m.in. ASP w Katowicach, Wrocławiu, Krakowie, Łodzi, Politechnika Śląska
- Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną nr 1;
- Specjalistyczną Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną;
- Poradnię Rodzinną;
- Sądem Rejonowym;
- Strażą Miejską;
- Urzędem Miasta Katowice;
- Radą Pedagogów i Psychologów Miasta Katowice;
- Komisariatem VII Policji;
- Komendą Miejską Policji;
- Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej;
- Terenowymi Punktami Pomocy Społecznej
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej;
- Śląskim Centrum Profilaktyki i Psychoterapii;
- Skansenem
- Domem Pomocy Społecznej w Skoczowie;
- Spółdzielnią Mieszkaniową „Piast” w Katowicach

- Fundacją Rodziny Staraków

Przy realizacji programu szkoła współpracuje również z innymi instytucjami takimi jak: poradnie specjalistyczne, stowarzyszenia, fundacje i instytucje wspierające zdrowy styl życia oraz działalność ekologiczną.

13. ZASADY WSPÓŁPRACY Z RODZICAMI

Nauczanie i wychowanie w naszej szkole opiera się na zasadzie twórczego partnerstwa. Wszyscy zainteresowani: nauczyciele, uczniowie, rodzice, uczą się od siebie wzajemnie, a ich relacje oparte są na szacunku i wzajemnej twórczej inspiracji w procesie osobistego rozwoju. Rodzice pełnią najważniejszą rolę w procesie kształcenia i wychowania. Współpracują z nauczycielami i wychowawcami w podejmowanych działaniach. Szkoła w miarę swoich możliwości wspiera rodziców w wychowywaniu dzieci. Kontakty rodziców i szkoły powinny być regularne i przynosić korzyści obu stronom.

Szkoła współpracuje z rodzicami według przyjętych i akceptowanych zasad. Organizuje – ujęte w planie pracy szkoły – stałe spotkania z rodzicami oraz indywidualne konsultacje w zależności od potrzeb, a podczas nauki zdalnej wykorzystuje w szczególności narzędzia multimedialne i dostępne platformy internetowe. Szkoła zasięga opinii przedstawicieli Rady Rodziców w sprawie Roczego Planu Pracy, Programu Wychowawczo-Profilaktycznego i Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania. Zapoznaje wszystkich rodziców na zebraniach informacyjnych z opracowanymi dokumentami szkoły.

Główne zasady współpracy z rodzicami:

- Regularne kontakty, przynoszące korzyści obu stronom.
- Realizacja jednolitego frontu oddziaływań wychowawczych.
- Wzajemne poszanowanie i partnerstwo.
- Wspólne podejmowanie decyzji.
- Współodpowiedzialność za decyzje, działania i efekty.
- Wspólne planowanie pracy wychowawczej i profilaktycznej.

Formy i sposoby realizacji zadań wychowawczych przez rodziców:

- Uczestniczenie w życiu szkoły i klasy.
- Współpraca ze szkołą zgodnie z założeniami wychowawczymi, w tym udział w konsultacjach, zebraniach.
- Korzystanie z treści wychowawczych i profilaktycznych, propagowanych za pomocą platform edukacyjnych, strony internetowej szkoły.
- Systematyczna współpraca z wychowawcą, nauczycielami, pedagogiem i psychologiem szkolnym w poszukiwaniu skutecznych form i działań wychowawczych.
- Dbanie o odpowiedni strój i wygląd dziecka.
- Pomoc dzieciom w realizacji obowiązków wynikających z życia rodzinnego i szkolnego.
- W miarę możliwości współuczestnictwo w organizowaniu przez szkołę wycieczek, imprez kulturalnych itp.

14. ORGANIZACJA I SPOSOBY PRACY WYCHOWAWCZEJ

- Metody pracy wychowawczej: dyskusje, warsztaty, rozmowy indywidualne, pogadanki, prelekcje, metody aktywizujące, wycieczki, twórczość artystyczna, apele, akademie i inne imprezy szkolne oraz internetowe platformy edukacyjne.
- Formy pracy: indywidualna i grupowa, zespoły zadaniowe, zajęcia dodatkowe.
- Proces wychowawczy odbywa się w czasie wszystkich zajęć edukacyjnych, przy czym wymiar wychowawczy mają w szczególności zajęcia z wychowawcą, zajęcia edukacyjne z religii i etyki
- Zajęcia pozalekcyjne, służące rozwojowi zainteresowań i zdolności uczniów oraz pomocy w nauce, zajęcia orientacji zawodowej

15. ORGANIZACJA I SPOSOBY PRACY PROFILAKTYCZNEJ

Prowadzenie działań profilaktycznych wymierzonych w używanie środków zastępczych (tzw. energetyków, dopalaczy), psychoaktywnych i psychotropowych. Celem interwencji profilaktycznej w szkole będzie oddziaływanie zarówno na czynniki ryzyka, jak i na czynniki chroniące. Działania profilaktyczne szkoły będą skierowane na najważniejsze czynniki ryzyka tkwiące zarówno w samej jednostce, jak i w jej otoczeniu społecznym. Profilaktyka ma na celu zapobieganie wystąpieniu niepożądanego zjawiska, a realizowana jest m.in. poprzez programy profilaktyczne adresowane do różnych grup odbiorców (np. uczniów oraz ich rodziców), współpracę ze specjalistami, pogadanki, rozmowy indywidualne.

16. SYLWETKA ABSOLWENTA PAŃSTWOWEGO LICEUM SZTUK PLASTYCZNYCH IM. JÓZEFA PANKIEWICZA

W KATOWICACH

Chcemy by nasz absolwent:

- Miał uporządkowany system wartości.
- Umiał współpracować w grupie.
- Potrafił korzystać z różnych źródeł wiedzy.
- Wierzył w swoje możliwości.
- Był wyposażony w rzetelną wiedzę, pozwalającą mu na kontynuowanie edukacji na wyższym szczeblu.
- Był samodzielny, uczciwy, tolerancyjny, odpowiedzialny i twórczy.
- Przejawiał postawę aprobowaną społecznie.
- Znał swoje słabe i mocne strony.
- Rozumiał potrzebę pielęgnowania tradycji.
- Dostrzegał problemy i zagrożenia ekologiczne.
- Był wrażliwy na cierpienie innych.
- Doceniał wartość rodziny i potrafił odnaleźć w niej swoje miejsce.
- Znał i szanował polskie dziedzictwo kulturowe.
- Był otwarty na europejskie i światowe wartości kultury.
- Podejmował odpowiedzialne decyzje, dzięki postawie ukierunkowanej na dobro, prawdę i piękno

17. CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

CEL OGÓLNY:

- Dbanie o wszechstronny rozwój ucznia we wszystkich sferach jego osobowości, w wymiarze psychicznym, moralnym, duchowym i społecznym.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

SFERA PSYCHICZNA (EMOCJONALNA I INTELEKTUALNA)

- Wspieranie rozwoju intelektualnego np. poprzez rozwijanie kompetencji takich jak: kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość; rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania; rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki.
- Podniesienie świadomości uczniów na temat zdrowia psychicznego, jego znaczenia i sposobów dbania o dobrostan psychiczny
- Rozwijanie motywacji do podejmowania zadań wymagających wysiłku i rozwoju własnych zainteresowań.
- Wspieranie rozwoju umiejętności adaptacyjnych, które pozwalają radzić sobie z trudnościami, niepowodzeniami i zmianami.
- Budowanie adekwatnego obrazu samego siebie i wzmacnianie poczucia własnej wartości.
- Kształtowanie umiejętności przewidywania skutków i konsekwencji własnych zachowań, decyzji oraz wyborów.
- Kształtowanie umiejętności wyboru dalszej drogi kształcenia poprzez rozpoznawanie predyspozycji zawodowych.
- Minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, dostosowanie form i metod pracy do możliwości psychofizycznych uczniów.

SFERA FIZYCZNA

- Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie zdrowego stylu życia, prawidłowych nawyków żywieniowych i higienicznych oraz aktywnego spędzania czasu wolnego.

- Wypracowanie umiejętności samodzielnego wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych poprzez uświadamianie skutków wynikających z używania substancji psychoaktywnych i innych środków uzależniających (m.in. dopalaczy, leków).
- Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom, w tym higienicznych warunków pracy i nauki.

SFERA SPOŁECZNA

- Tworzenie warunków do okazywania wzajemnego szacunku, wzajemnej akceptacji i życzliwości.
- Kształtowanie umiejętności regulowania emocji w interakcjach społecznych
- Uczenie umiejętności budowania i utrzymywania relacji
- Rozwijanie kompetencji miękkich: umiejętności skutecznego komunikowania się, wyrażania własnych opinii, przekonań i poglądów w sposób akceptowany społecznie; projektowanie działań, dzięki którym uczniowie będą mieli okazję do wspólnego działania i konstruktywnego rozwiązywania sytuacji konfliktowych.

SFERA AKSJOLOGICZNA

- Wpajanie fundamentalnych wartości, w tym szacunku, tolerancji, wartości rodzinnych, altruizmu, współpracy, solidarności, patriotyzmu i przyjaźni, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia
- Rozwijanie postaw patriotycznych i obywatelskich.
- Wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej.